

Організація дистанційного навчання майбутніх перекладачів

Струк І.В. – кандидат філологічних наук, доцент
orcid.org/0000-0002-8128-0205

Сітко А.В. – кандидат філологічних наук, доцент
orcid.org/0000-0003-0071-038X

Єнчева Г.Г. – кандидат філологічних наук, доцент
orcid.org/0000-0003-2002-6761

У період глобального карантину, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, навчання у всіх вищих навчальних закладів України було переведено на дистанційну форму. Оскільки підхід до навчання перекладачів в умовах дистанційного навчання досі знаходиться на етапі активного обговорення, пошуку рішень та аналізу вважаємо за необхідне представити аналіз робіт науковців у царині різних галузей – професійна педагогіка, психологія, лінгвістика, когнітивістика, перекладознавство та поділитися власним досвідом проведення навчальних занять зі студентами кафедри англійської філології і перекладу спеціальності 035 «Філологія». Вважаємо, що лише комплексне дослідження дозволить незаангажовано розглянути процес викладання та навчання студентів в умовах дистанційного навчання.

Відразу зазначимо, що сучасні перекладачі переважно працюють віддалено, а відповідно знання інформаційно-комунікаційних технологій: від отримання усіх необхідних матеріалів, редагування, контролю якості та пересилання перекладу замовнику є прерогативою успішної професійної діяльності та конкурентоспроможності на ринку праці. І звідси за Ольховською А.С. вважаємо за доцільне не лише систематизувати набуті студентами теоретичні знання, однак «сформувати у них культуру роботи в дистанційному форматі, забезпечити належне володіння навичками й вміннями самоорганізації та менеджменту свого часу, почуття глибокої відповідальності за дотримання строків виконання та прагнення до самовдосконалення й постійної копіткої роботи над собою» (Ольховська 2020).

Додатки і платформи для дистанційного навчання

Коли іде мова про навчальний процес без цілковитої присутності студента в аудиторії, можливості прямої комунікації, стимулювання, мотивації та контролю, мимоволі усі викладачі постали перед непростим завданням – обрати найбільш зручну в користуванні платформу чи мобільний додаток, змінити вектор подання, оцінювання та перевірки матеріалу. Отож, перш ніж дійдемо до частини – етапи організації навчального процесу майбутніх перекладачів, пропонуємо розбити на категорії та проаналізувати відомі безкоштовні додатки створені для забезпечення дистанційного навчання у закладах вищої освіти. Критеріями вибору виступили: доступність (відкритий доступ для українських користувачів), легкість в користуванні, англомовний / російськомовний / україномовний інтерфейси.

Перша група – цифрові навчальні платформи – Google Classroom – безкоштовний веб-сервіс створений Google для навчальних закладів, який допомагає зорганізувати студентів за допомогою фіксованого часу на виконання завдання та прозорої системи оцінювання; Moodle – віртуальне навчальне середовище, що дозволяє не лише розміщувати навчальні матеріали та контролювати знання студентів, але й здійснювати ефективне управління навчальним процесом; Funzi – мобільний додаток, який підходить для групового навчання великої кількості студентів; Ustad Mobile – інтерактивна оффлайн платформа, призначена для опрацювання навчальних тем різного рівня складності, самостійної та методичної роботи студента (доступна більш ніж 55 мовами світу, українською включно).

Друга група – онлайн платформа курсів дистанційної роботи. Серед гігантів – Coursera – тематичні онлайн курси, які проводять відомі викладачі провідних університетів та компаній світу (для окремих курсів передбачені сертифікати). Принагідно варто зазначити, що саме на період карантину; EdX – онлайн курси провідних установ світу; Future Learn – онлайн курси на тему особистого розвитку, вивчення мов, лідерства й освіти.

До третьої групи вважаємо за доцільне включити цифрові навчальні програми для саморозвитку студентів та викладачів, оскільки допомагають суттєво розширити межі мислення та включення майбутніх перекладачів у процес професійного самовдосконалення. Серед них виділяємо: British Council – англomовні навчальні ресурси, які вміщують вправи на аудіювання, вимову, читання, письмо; Vuju’s – додаток з великою кількістю навчального матеріалу для студентів різного рівня знань та року навчання; Duolingo – додаток для вивчення мов; Global Digital Library – цифрова бібліотека з книгами та навчальними матеріалами (містить матеріали на більше ніж 43 мов світу).

Четверта група вміщує платформи, які забезпечують «живе спілкування», оскільки переконанні, що навчання перекладу, особливо усного (синхронного / послідовного) не може проходити лише на базі однієї з перерахованих вище платформ. Звідси, виділяємо такі хмарні платформи для проведення онлайн занять: Dingtalk – комунікаційна платформа, яка допомагає фіксувати та аналізувати статистику роботи студентів; Hangouts Meet – відео-чат для проведення колегіальних зустрічей та коротких лекцій, під’єднується через платформу Google’s G-Suite; Teams – центр командної роботи через проведення відео-чатів, викликів, співпраці в програмному забезпеченні Microsoft Office; Zoom – програма проведення конференцій, яка щонайкраще підходить для організації таких форм навчання, як лекції та практичні заняття.

П’яту та зрештою останню позицію в цьому переліку займає список інструментів, які здатні допомогти викладачеві цікаво організувати дистанційний навчальний процес, зокрема: Thinglink – створення інтерактивних картинок, відео та інших мультимедійних матеріалів; Buncsee – підтримує створення та розсилку графічного образу навчального матеріалу, включаючи лекції, презентації тощо; Squigl – конвертація мовного або текстового матеріалу в анімаційні відео (Струк 2020).

Це далеко не повний перелік доступних онлайн платформ, однак основа для роботи є, залишається лише її вміло впровадити в навчальний процес задля ефективної підгото-

вки майбутніх перекладачів. Очевидно, тут потрібно порушити питання, на кшталт: як формувати завдання, аби по завершенні навчального року забезпечити розвиток компетентностей, необхідних для успішного розв'язання комплексних проблем у перекладознавчій галузі або скромніше – налаштувати студентів на сумлінне / самостійне виконання поставлених завдань, що, безумовно, стало б темою не однієї науково-методичної статті. Ми ж прагнемо апробувати результати власного досвіду проведення практичних занять з дисципліни «Практика перекладу галузевої літератури» для студентів 3 та 4 курсів спеціальності 035 «Філологія» на платформах – Google class та Zoom | Meet.

Етапи організації навчального процесу

Проведення занять в режимі «живого спілкування» супроводжується низкою незручностей, серед яких психологічні – відсутність достатнього досвіду, що провокує виникнення стану емоційної блокади: страху, тривоги, невпевненості, а також технічні – проблеми з підключенням до системи, неможливість транслювати відео, підключити та / або відключити звук, шуми тощо. Звідси, для початку, необхідно зорганізувати студентів на платформі Google Classroom, яка через пакет програмного забезпечення Google G Suite for Education полегшує процедуру запрошення студента до системи. Для формування цілісної картини роботи викладача та студента на зазначеній платформі пропонуємо виділити два етапи, де перший – формування завдання, а другий – перевірка. Отож, на першому етапі важливо формувати інформацію логічними блоками з обов'язковим зазначенням теми роботи, аби загальна стрічка виглядала цілісно та була зрозумілою для студента. Ми пропонуємо, вслід за рекомендаціями М. Г. Прадівлянним та Н.Д. Бондар, таку структуру оформлення матеріалу у Google Classroom. Насамперед, формування (1) розділу, який би вміщував всю необхідну для ознайомлення з дисципліною та специфікою роботи в умовах дистанційного навчання інформацію; (2) робоча програма курсу та критерії оцінювання; (3) список використаної літератури та словник основних перекладацьких термі-

нів; (4) розділ – «плани та завдання до лекційних і практичних занять, де кожна тема, зазначена в тематичному плані, розташована в окремій папці, назва якої відповідає темі та має назву групи» (Прадівлянний, Бондар 2017, 122). Кожна папка з наскрізною нумерацією формується через вкладку «Завдання». У межах кожної теми потрібно обов'язково формувати коментарі до виконання окремого завдання та / або цілісного блоку. Наприклад: *I suggest you work with this material following these steps: (1) translate the texts and learn the vocabulary attached to the task; (2) After that, answer the questions of the Google Form; (3) Also, enjoy the attached youtube video* або *Watch the following video and make the summary of it in the written form. The summary should be over 800 words. The second task is individual with proper instructions inside the doc.* Якщо іде мова про проведення пар через Google Meet за необхідне вважаємо прикріпити посилання на сторінці класу – *To make access easier if you don't see the link above. Here it is <...>*. Не зайвими будуть побажання та слова підтримки, як-от: *Feel capable of completing all the tasks successfully. Wish you good luck.*

При розробці завдань слід пам'ятати (див. О.О. Мацюк), що для задоволення попиту на висококваліфікованих фахівців з перекладу потрібно «активно залучати у навчально-виховний процес безкоштовні комп'ютерні навчальні програми та симуляції з мережі Інтернет, які б викликали інтерес та заохочували студентів до самовдосконалення та професійного зростання» (Онищук 2014, 122). А, отже, формування завдань не може виходити з сухого теоретичного матеріалу та речень / текстів на переклад, а має доповнюватися корисними посиланнями на інтерв'ю з відомими перекладачами та / або цікавими відео роликами за тематикою навчального матеріалу.

Також розділяємо з науковцями вагомість формування розділів (5) «методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи студентів»; (6) «індивідуальні завдання для відпрацювання пропущених занять»; (7) тестові завдання для самоперевірки знань студентів після кожної теми (Прадівлянний, Бондар 2017, 123).

Другий етап – найбільш складний, а тому виконану роботу, задля ефективності розуміння опрацьованого матеріалу, можна перенести на платформу «живого спілкування» – Zoom | Meet. Виходячи на зв'язок потрібно чітко сформулювати структуру та логіку обговорення; завчасно опрацювати та порівняти роботи студентів – виявити спільні та відмінні ознаки; зрозуміти, яке явище викликало найбільшу кількість хибних трактувань, а що, навпаки, не викликало труднощів. Коментарі супроводжувати виходячи з основних цілей до підготовки майбутніх перекладачів: практична, виховна, освітня, розвивальна, професійна, емоційна та когнітивна. Серед них практична мета є провідною, оскільки, за словами І.О. Сімкової, передбачає «практичне опанування майбутніми перекладачами умінь перекладу на рівні, достатньому для здійснення професійної перекладацької діяльності» (Сімкова 2018, 119). Тут, одразу варто розуміти, що освітній процес у дистанційному режимі все ж має залишатися дещо полегшеним та зорієнтованим на середнього студента, однак, з обов'язковим правилом – повертати завдання, які, фактично дублюють один одного.

Оцінка якості домашніх завдань

Акт пізнання або, іншими словами, когніція (cognitio) відіграє не останню роль у процесі перевірки завдань. Тут варто зазирнути за завісу свідомості студента та розгледіти за яких обставин відбувається ритуал перекладу, які карти «знання» використовуються під час нього. Спробуємо розібрати поняття «когнітивна лінгвістика», яка залишила глибокий слід на різних рівнях наукового пізнання ще на початку 1950-х і 1960-х років. Найперше давайте проаналізуємо важливість дослідження когнітивістики з точки зору сучасної філософії та психології. На думку Л. А. Мікешіної пізнання полягає у рефлексії як в унікальній здатності людської свідомості у процесі сприйняття діяльності сприймати саму себе. Дослідниця запевняє, що це єдиний шанс, який надається нам, щоб «виявити нашу сліпоту», адже ми прагнемо «до дій, до практичного застосування речей, роздуми і

мислення залишаючи позаду себе» (Мікешина 2005, 55). На думку психолога Холодної М. А. когнітивний стиль потребує більш глибокого дослідження, адже він може стати фактором «вивченої безпорадності», який свідчить про те, що у досвіді людини відсутні зв'язки між її діями і наслідками цих дій. Результатом «вивченої безпорадності» (у вигляді суб'єктивного переконання у неможливості вплинути на наслідки своїх вчинків і хід подій у цілому), як правило, є депресивний стан з вираженим акцентом на самозвинувачення. У результаті людина зіштовхується з так званим «парадоксом депресії» (Холодная 2004, 290). Дослідження науковців у сфері психології та філософії підсилюють актуальність, обраної у рамках цього розділу інформації, і переконують, що дослідження свідомості є необхідністю задля того, щоб на основі знань про людське мислення здобувати практичні рекомендації щодо його правильного використання і, насамперед, контролю якості роботи.

У той час як психологи та філософи уже підсумовують багаторічні дослідження процесу пізнання, розгляд різних підходів щодо вивчення мислення перекладача відбувся лише у 1970-і роки. Різні теорії знайшли своє застосування у сучасній науці. Найбільшої прихильності та підтримки отримала теорія учених математиків А. Ньюелла і Г. А. Саймона, котрі шукали обчислювальні моделі які можуть регенерувати можливості людини шляхом чітко окреслених завдань. Проте деякі дослідники висловили стурбованість з приводу справедливості вихідних даних. Наприклад, Р. А. Нісбет і Т. В. Вільсон (1977) піддали сумніву достовірність ретроспективних словесних звітів. Пропедевтичне зауваження стало поштовхом до виникнення трансляційного дослідження. Головна суть цього дослідження полягала у вербалізації психічних процесів, котрі виникали у момент перекладу тексту, які супроводжуються набору ключових навичок: абстрактне мислення, творчі роздуми, свідоме осмислення тексту, адекватність інтерпретації тексту, логічні співставлення і висновки. Виходячи з цих тез варто чітко розуміти, що переклад це не суб'єктивний процес, а осмислений та складний процес інтерпретації вихідного повідомлення. Тому, викладач повинен свідомо і вільно володіти

термінологією та розуміти специфіку перекладу різних за тематикою галузевих текстів. Крім того гарно розуміти специфіку так званого механізму зміни смислових полів, під час якого відбувається акт пізнання «зашифрованого» автором сенсу на основі підбору контекстуальних відповідників. Процес пізнання і перенесення мовного полотна у галузевий фонд іноземної та / або рідної мови, є багатоступеневим і важким завданням: його багатозначність схожа на підводний айсберг, котрий постійно перебуває у русі. Зловити, зафіксувати контекст висловлювання, термінологічний апарат – єдиний шанс, щодо адекватної оцінки якості перекладу (Струк 2014).

Проте варто пам'ятати про ефект «кривого дзеркала», адже студент у силу різних факторів, включно з використанням електронних засобів автоматичного перекладу може активізувати образи протилежні до тих, які мав на увазі автор іншомовного тексту. Для прикладу візьмемо тему «Прикметники, утворені від особових імен (прізвищ) за допомогою суфікса *-(i)an*», які викликають труднощі у перекладі, хоча відтворюються за чіткими правилами та фіксуються у різних додаткових джерелах. Переклад відбувається у алгоритмічному порядку: від пошуку інформації про людину до аналізу графемної структури слова, наприклад: *Johnson avoids **Piagetian terminology** for the most part* (Карабан 2018). У студентських перекладах зустрічаються варіанти – *Піагетська термінологія, термінологія Піажетіана, термінологія Піажета*, однак насправді мова іде про відомого психолога швейцарського походження – Жана Піаже, а тому переклад мав би бути – *термінологія Жана Піаже*.

На основі цього ми переконуємось в тому, що аналіз викладачем якості перекладів представлений не лише когнітивними операціями розуміння специфіки текстових блоків, але і активізацією «внутрішнього логосу» студентства у боротьбі за влучний відповідник. Погодимось з метафоричною думкою Єнчевої Г.Г., що у кожного айсберга є підводна та надводна частини. Експліцитна частина не викликає значних труднощів у процесі перекладу, а підводна частина приховує цінності, норми, світогляд представників культури. Власне, «підводна» частина кожної культури у процесі

перекладу створює проблеми, оскільки відбувається зіткнення специфічних для кожного народу норм, цінностей, світоглядних позицій, які варто врахувати та відтворити експліцитними засобами іншої культури. Цей ментальний «імпліцитний» контакт різних культур, зазвичай, не усвідомлюється, але в процесі перекладу створює когнітивний дисонанс перекладача, тобто усвідомлення ним розбіжностей між мовою оригіналу та мовою перекладу, які не вдається подолати у процесі руху до відповідності (Єнчева 2013). Саме цьому варто навчати студентів – увага до глибинних структур текстів.

Пропонуємо перейти до наступного розділу нашої статті, де спробуємо запропонувати не лише техніку глибинного пізнання текстового полотна, однак методіку підготовки та перевірки робіт як викладачем, так і студентами. Такий підхід є конче необхідним, оскільки допоможе зберегти якість перекладів та заощадить час для уточнення та коректури дійсно складних для розуміння та перекладу одиниць та текстових фрагментів під час практичних занять.

Самостійна перевірка та оцінювання завдань у дистанційному форматі: труднощі та рішення

Питання внутрішнього осмислення підстав, труднощів та викликів, які стоять не лише перед викладачами, однак студентами в умовах дистанційного навчання спонукають до поглибленого аналізу напрацювань, які знаходяться на стику психології та когнітивної науки. Ми уже зазначили, що оцінки якості завдань безпосередньо залежить від процесу пізнання та мислення, що переважно залежить від емоційного стану людини. Виконувати завдання в умовах дистанційного навчання стає дедалі важче, оскільки, викладачі вважають, що студенти не отримують інформацію у повному обсязі, а відтак намагаються давати більше завдань на самостійне опрацювання. Тут доцільним вбачаємо розгляд можливих експериментальних підходів до розуміння когнітивних здібностей майбутніх перекладачів протистояти викликам та отримувати гідний рівень знань «через екран».

Найбільш популярною у розумінні потреб, можливостей, сильних та слабких сторін перекладача початківця є методика «думки вголос» (think-aloud protocols, or TAP).

Протоколювання «думок вголос» виступає емоційно-інформаційним початком, мотивує і регулює поведінку через «чорний ящик» свідомості, котрий відповідає за підготовку до усних висловлювань, формування письмового тексту і творчу діяльність. Потрібно врахувати той факт, що мислення і мова являються нерозривними поняттями, під якими розуміють кодування даних у мозку, адже людина мислить словами-символами. Оскільки, образне мислення – це особливий вид мислення, що базується на уявленнях і образах, передача цих даних майже неможлива. Саме тому метод «думок вголос» неодноразово піддавався критиці.

Проте сучасні мовознавці Засекіна Л. В та Засекін С. В не відкидають можливості образного мислення наголошуючи на тому, що це під силу лише «перекладачеві-віртуозу», котрий завдяки своїм професійним навикам контролює процес перекладу і, як результат, «зберігає присмак оригіналу» (Засекіна, Засекін 2020, 116). Щоправда, для творчої людини, попри свою здатність до абстрактного мислення, процес мовного оформлення думок залишається завданням нелегким, адже мова образів є мертвою для людей. Будучи мовою внутрішнього звучання свідомість допомагає на підсвідомому рівні знаходити вирішення поставлених завдань. Дослідження її живого звучання допоможе майбутнім перекладачам чути не лише себе, прислухатися до правильності власних дій, але і поширювати підходи до перекладу тексту на загальну аудиторію.

Як бачимо, проблема дослідження «чорного ящика» свідомості перекладача початківця ускладнюється тим фактом, що: «у мозку індивіда свідомість і мова утворюють дві відносно автономні області, кожна з яких володіє своєю «пам'яттю» (Струк 2014). Спробу з'єднати ці дві «автономії» здійснив перекладач Х.П. Крінгс, за допомогою методу протоколювання «думок вголос». Осмислення його роботи знаходимо у праці сучасного перекладача, видатної дослідниці сьогодення Р. Штольце. У своїй монографії вона дає детальний опис досліджень свого попередника включаючи аналіз

головних моментів прояву розумових операцій перекладача у процесі перекладу. Дослідниця описала етапи роботи з текстом, де: передовим етапом дослідження (це стосується непрофесійних перекладачів та студентів початківців) був текст для перекладу. Їхнє завдання полягало в усному відтворенні своїх думок, записі їх на плівку для подальшого прослуховування та аналізу. Загалом, були отримані дуже цікаві результати, у ході яких дослідники шляхом вербалізації виявляли взаємодію проблем внутрішньої будови тексту перекладу з суб'єктивними процесами обробки (Штольце 2008, 241-243). Саме такий підхід, на нашу думку, дозволить прослідкувати рівень зосередженості на тексті, методику сходження від загального до конкретного або, навпаки, по висхідній знизу вгору, відштовхуючись від деталей.

Проте, варто зазначити, що сучасна психологія ще на початку ХХ столітті відмовилася від так званої інтроспекції (лат. *introspectare* – дивитися всередину) – методу психологічного дослідження, що полягає в спостереженні дослідника за власними почуттями та думками, коментуючи це недосконалістю даного методу. На думку психолога Ю. Б. Гиппенрейтер «роздвоєння свідомості неможливо при повній віддачі якійсь діяльності. Коли ж все-таки це вдається, то спостереження як друга діяльність спотворює основний процес. Виходить щось, схоже на «вимушену посмішку» (Гиппенрейтер 1988).

Попри критичні зауваження, щодо методу «думок у голос», він являється чи не єдиною альтернативою дослідження «чорного ящика» свідомості перекладача початківця. Адже саме людина краще знає свій внутрішній світ і може його вивернути назовні за допомогою вербалізації. Також, у ході експерименту, можна довідатися, які граматичні категорії чи лексичні одиниці викликають труднощі у перекладі, а також правильно розуміти зміст речень, смислові відношення між реченнями та значення метатекстових елементів, що беруть участь в організації тексту, визначати граматичні труднощі перекладу й конструювати речення в перекладі відповідно до норм мови й жанру перекладу (Сітко 2013). На основі цього ми переконуємось в тому, що даний метод не втрачає своєї актуальності, а лише потребує удо-

сконалення заходів організаційного, методологічного, і технічного характеру, мається на увазі удосконалення програмно-технічних засобів автоматизованої обробки інформації, враховуючи більш ретельну підготовку учасників до експерименту. Спрощений підхід до проведення експерименту передбачає читання тексту вголос, порівнювання власного перекладу з електронним перекладом, здійсненим, до прикладу, за допомогою Google Translator, детальне коментування перекладеного фрагменту (Білоус 2013).

Також важливо постійно розвивати навички перекладу. Зокрема, для вправлення студентів в умовах дистанційного навчання, було розроблено низку вправ за методикою Андрія Фалалєєвого, перекладача-синхроніста, викладача синхронного перекладу в магістратурі Монтерейського інституту) – Зелене яблуко, Навпаки, Хлопчик і дівчинка, Один-два-три (Фалалєєв, Малофєєва 2014), де основне завдання першої вправи – зафіксувати так звані «мертві пари», які виникають внаслідок лексичної сполучуваності української та англійської мов. До прикладу, цілком легко зробити помилку при перекладі лексичної сполуки “coastal navigation”, (це не «прибережна навігація», а «каботажне плавання») або «пускова шахта» (це не “starting mine”, а “missile silos”). Звідси, таке поза аудиторне вправлення допоможе автоматично та влучно добирати переклад до схожих, на перший погляд, мовних пар та уникати перекладацьких помилок.

Якщо основна мета попередньої вправи – перекладати мовні пари у прямій послідовності, то тут фрази потрібно перекладати у зворотньому порядку: “oxidation product” як «продукт окиснення» або “dollar diplomacy” як «дипломатія долара» тощо. Однак, як і з усіма вправами, запропонованими у цьому розділі статті, головна ідея полягає в пошуку хибних словосполучень, які буквально штовхають студента зробити помилку, як до прикладу, з перекладом слова “tank turret” як «вежа танка» навіть, якщо переконані, що «вежа» це “tower”.

Наступна вправа «Хлопчик і дівчинка» спонукає майбутніх перекладачів бути готовими до будь-яких кризових перекладацьких поворотів. Ну, до прикладу, якщо звучить слово «пасіка» будьте готові до слів схожої тематики – «ву-

лик», «бджоли», «соти», «рамки» тощо. Звідси, у цій вправі, студенти через з'єднувальний сполучник «і» мають розвивати навичку швидко реагувати на ситуацію та проектувати появу іншого слова заздалегідь.

«Один-два-три» – найбільш складна вправа, оскільки передбачає швидке реагування на лексичні блоки, які складаються з трьох слів, об'єднаних однією ідеєю. До прикладу, “Strategic missile forces” – «стратегічні ракетні сили». Тут варто не лише буквально відтворювати почуте, однак утримувати у пам'яті різницю між “strategic” і “tactical” або “missile” та “launch vehicle” тощо.

Ці вправи варто завчасно розробити шляхом наповнення тематичних блоків словами за принципом лексичної сполучуваності, що попередить дослівний переклад галузевих текстів. Оскільки такий підхід є досить тривалим і енергозатратним варто обдумати ідею створення практикуму чи навчального посібника для подальшої роботи в умовах дистанційного навчання.

Отож, провівши зріз окремих цифрових систем та платформ для дистанційної роботи, а також виходячи з окреслених етапів організації дистанційної роботи майбутніх перекладачів – формування та перевірка завдання, різних підходів до перевірки домашнього завдання підсумовуємо, що підготовка перекладачів у непростих реаліях сьогодення здатна ефективно проходити через відповідальне ставлення до роботи обох сторін, творчість та логічне бачення викладачем завдання, чіткість контролю виконання та критичного аналізу опрацьованого матеріалу, розробку навчальних посібників та факультативних курсів з техніки проведення перекладацьких досліджень в умовах дистанційної роботи.

Наукові джерела

Білоус, О.М. 2013. «Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений». Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка.

Бочарникова, Т.Ф. 2016. «Формування професійної спрямованості майбутніх перекладачів у дистанційному навчанні». Педагогіка

формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: 58-63.

Гиппенрейтер, Ю.Б. 1988. «Введение в общую психологию». Москва. Last modified February 01, 2021. Режим доступу : <http://www.psychology.ru/library/00017.shtml>. 2

Долинський, Є.В. 2018. «Технології дистанційного навчання основний засіб формування інформатичної компетентності майбутніх перекладачів». Last modified February 01, 2021. <https://cutt.ly/jkEJLy2>.

Єнчева, Г.Г., Гапон, Ю.А. 2010. «Формування семантичної компетенції майбутніх перекладачів». Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції. Last modified February 04, 2021. <https://cutt.ly/NkEBRNw>

Єнчева, Г.Г. 2013. «Когнітивний дисонанс перекладача та тождність перекладу». Нова філологія: 162-165.

Засєкіна, Л. В., Засєкін, С. В. 2002. «Вступ до психолінгвістики» Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія».

Карабан, В.І. 2018. «Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми». Вінниця: Нова книга. Last modified February 01, 2021. http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf

Мацюк, О.О. 2011. «Формування професійної компетенції майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій». Автореф. канд. пед. наук. Хмельницький національний університет.

Микешина, Л.А. 2005. «Философия науки : Общие проблемы познания. Методология естественных и гуманитарных наук». Москва: Прогресс-Традиция.

Моцар, М.М. 2018. «Формування полікультурної компетентності майбутніх перекладачів з використанням технологій дистанційного навчання». Дис. канд. пед. наук. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.

Онищук, А.С. 2014. «Наукові підходи до професійної підготовки майбутніх перекладачів». Науковий вісник Ужгородського національного університету: 120-122.

Писанко, М.Л., Маргиненко, О.Є. 2020. «Moodle як засіб дистанційного навчання майбутніх перекладачів аудіювання англійською мовою». Інформаційні технології і засоби навчання: 237-252.

Прадівляний, М.Г., Бондар, Н.Д. 2017. «Використання засобів дистанційного навчання для формування професійної компетентно-

сті майбутніх перекладачів». Вісник Вінницького політехнічного інституту: 119-124.

Сімкова, І.О. 2018. «Теорія і методика професійної підготовки майбутніх перекладачів до здійснення усного двостороннього науково-технічного перекладу». Дис. д-ра пед. наук. Національний авіаційний університет.

Струк, І.В. 2014. «Когніція як основа перекладу проverbsіума». Політ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: 41-42.

Струк, І.В. 2014. «Погляд у «чорний ящик» свідомості перекладача : когнітивний аспект». Фаховий та художній переклад : теорія. методологія, практика: 346-351.

Струк, І.В. 2020. «Організація дистанційного навчання майбутніх перекладачів» Ефективні методи викладання філологічних наук у закладах вищої освіти. Last modified February 04, 2021. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/43631>

Сітко, А.В. 2013. «Використання результатів контрастивних досліджень у перекладознавстві». Наукові записки. Last modified February 01, 2021. <https://cutt.ly/VkRQ6ZO>.

Ольховська, А.С. 2020. «Дистанційне навчання майбутніх перекладачів: засоби та досвід упровадження». Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: 156-164.

Фалалеев, А., Малофеева, А. 2014. «Упражнения для синхрониста. Зеленое яблоко. Самоучитель устного перевода с английского языка на русский». СПб.: Перспектива.

Холодная, М.А. 2004. «Когнитивные стили. О природе индивидуального ума». Санкт-Петербург: Питер.

Eftekhary, A. A. 2012 "Investigating the Use of Thinking Aloud Protocols in Translation of Literary Texts": 1039-1047

Stolze, R. 2008. "Übersetzungstheorien: eine Einführung". Tübingen : Narr Verlag.